

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Beelden-Dienst Ende Vasten Met Haere Ceremonien Soo
Sy Ghebryckt Worden Vande H. Roomsche Kercke
Bevestight Met De H. Schriftvre Ende De HH. Ovt-Vaders
vande eerste 400. jaeren**

Hazart, Cornelius

T'Antwerpen, 1664

Het II. Capittel. Datmen sekere spijsen magh verbieden.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-71387](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-71387)

dat het ghebruyck der selver/werde van kant ghe-
stelt / maer niet haere natuere booz quaet ghe-
acht.

usus femo-
veatur, non
natura dam-
netur.

HET II. CAPITTEL.

Datmen sekere spijsen magh verbieden.

§. I.

Bewijsen dies-aengaende uyt de H. Schrifture.

Ieremia Capite 35.

V. 6. **I** Onadab den Sone van Rechab heeft ons gheboden,
segghende: Ghy-lieden en sult gheenen wijn drin-
cken, ghy, noch uwe Kinderen, inder eeuwigheyt.

V. 8. Soo hebben wy de stemme Jonadabs de Sone van
Rechab, onses Vaders ghehoorsaemt, in alles dat hy ons
gheboden heeft: Soo dat wy gheenen wijn en drincken,
alle onse dagen, wy, ende onse Vrouwen, ende onse Sonen,
ende onse dochteren.

BEMERCKINGHE.

Soo verre ist van daer / dat Godt dit ghebode
van Jonadab soude berispt hebben / dat hy / in te-
ghendeel / sijne kindereu daer over ghepresen
heeft / ende besondere pzbilegten beloofst / om dat
sp dit ghebode onderhielden / ende ghehoorzaem
waeren.

Dat my nu Partije eens betwijfe / dat eenen be-
sonderen Vader des huysghesins / meer macht en-
de authoztrept hadde / om sekere spijsen aen sijne
kinderen te verbieden / als de Kercke nu heeft om
dat te doen / ten opsichte van haere kindereu; sae
dat sp dese macht heeft / blyckt uyt.

Actorum Capite 15.

V. 28. Het heeft den H. Gheest, ende ons goet gedocht,
u-lic-

u-lieden gheenen meerderen last op te legghen, dan dese nootsaeckelijke dinghen:

V. 29. Naemelijck dat ghy u onthoudt van 't gene den Afgoden gheoffert is, ende van bloedt, ende van het verstickte.

BEMERCKINGHE.

Dat dit een ghebodt is / blijkt ten eersten hier uyt / dat de Apostelen dit een Last noemen; ten tweeden, dat sy seggen dat het nootsaeckelijk is; ten derden, uyt *Cap. 16. Act.* daer dit expresselijck wordt ghenoeemt / een ghebodt, ofte ordonnantie; ende dese ordonnantie, van sich te onthouden van sekere spijzen / en is niet alleen ghemaect bande Apostelen / maer oock van andere Priesters / oft Ouderlinghen, die in 't Concilte van Jerusalem teghentwoordigh waeren: waerom en souden de volghende Priesters / ofte Ouderlingen / naemelijck Regeerders der Kercke / de macht niet hebben / naer de gheleghentheid van tijden / ofte persoonen / soo een ghebodt te maecten?

Ma dat de oude rechtsinnighe Kercke dit ghe-
daen heeft / sal bliken uyt de volghende ghetuy-
ghenissen bande Out-vaders.

S. II.

Bewijsen uyt de Out-vaders dat de oude rechtsinnighe Kercke sekere spijzen verboden heeft.

Den H. Telesphorus, Anno 127.

Epistolâ ad omnes Fideles, Cap. 1.

A nobis, & à
cunctis Epif-
copis in hac
sancta, & A-
postolicâ Se-
de congrega-
tis, statutum
est, ut sep-

Het is gheordonneert van ons / ende van alle de Bisschoppen / die in desen heylighen / ende Apostolycken Stoel zijn vergadert / dat alle de Clercken / die in het erf-deel des

van het Vasten.

241

des Heeren gheroepen zijn / seben volle weken booz Paeschen / haer sullen onthouden van vleesch.

te hebdomadas plenas, ante Sactū Pascha omnes Clerici, in sortem Domini vocati, à carne jejument.

Theophilus Alexandrinus, Anno 390.

Epistolâ 3. Paschali.

Die de ordonnantien der toetten onthouden/en weten van geenen wijn in het vasten/ ende onthoudē sich van het eten van vleesch/ ende bedwinghen de onbersadelycke gierigheyt door de vreesse Godts.

Qui legum præcenta custodiunt, ignorant vinum in jejunijs, carniū esum repudiant & insatiabilem avaritiam Dei timore compescunt.

Bemerckt hier dat *Theophilus*, onder de wetten, ende ordonnantien van't vasten, stelt, gheenen wijn drincken, noch vleesch eten, ende dat het derven der selver gheschiedde *uyt vreesse Godts*, dielvolghende uyt kracht van eenigh ghebodt, 't welck sy vreesden t'over treden.

Den H. Joannes Chrysostronus Anno 398.

Homiliâ 6. ad Populum Antiochenum.

De gewoonte is soo eene lichte/ende beerdighe sake/ dat/ het vasten nu aenkomende/ al-hoe-wel duysentmael semant werde verweckt/ ende menighbuldighe pijnlyckheden hadden / die hem bedwonghen wyn te proeven/ ofte set anders te smaken/ 't welck door de wet van het vasten niet toe-ghelaeten en is/ hy soude liever alles lijden / dan het verboden voedsel aen te raken.

Consuetudo res est tam facilis, & expedita, quod adveniente jejunijs, & si millic quis exhortetur, & infinita crucient, & cogant vinum delibare, vel aliud quid jejunijs lege non concessum, gustare, omnia quis pati mallet, quam prohibitum rangere nutrimentum.

Merckt dese woorden: *De wet van het vasten*, ende, de *verboden spijse*, ofte *voedsel*.

Tertullianus, Anno 200.

In Apologetico Capite 9.

Dat u. l. dwaelinghe haer schaeme booz de Christenen / die selve oock gheen bloedt
Q der

Erubescat error vester Christianis, qui ne animalium qui-

dem sanguine in epulis esculeris habemus, qui propterea suffocatus, & morticinis abstinemus ne quo modo sanguine contamine- mur vel intra viscera sepulto; denique inter tentamenta Christianorum, botulos etiam cruore distentos admovetis, cerrissimi scilicet, illicitum esse penes illos, per quod exorbitare eos vultis.

der beesten en hebben onder haere eerbaere spijzen/die daerom onthouden vā versticke/ ende doode lichaemen / op dat sy in geender manieren/ooch in haer ingewant/miet bloet en souden besmet worden. Ten lesten/onder andere pijnlijckheden die ghy de Christenen aendoet/ghy stelt se vooz bloedt-worsten/daer ghy nochtans seker zijt / dat het by haer on- gheoorloft is/dat/ door het welck ghy haer wilt doen hup en schreue gaen.

Bemerckt, dat *Tertullianus* over vierthien hon- dere jaren, hier de H. ydenen aanspreeckt, ende dat hy haer seght, dat het doe ter tijt aen de Christenen on- gheoorloft was sekere spijzen te eten: Ergo soo was het haer gheboden haer van sekere spijzen te onthou- de, ofte daer was een verbodt vā sekere spijzen te etē. welck ghebodt sy niet en costen over-treden, sonder buyten schreue te gaen, dat is, sonder te sondighen.

Minutius Felix, Anno 206.

In Octavio.

Nobis homicidium nec videre fas; nec audire; tantumque ab humano sanguine cavemus, ut nec edulium pecorum sanguinem in cibis noverimus.

Ten is ons niet gheoorloft/een menschen- doodt-slagh te sien/noch te hoozen: Ende soo seer wachten wy ons van menschen bloedt/ dat wy ooch onder onse spijzen / niet en we- ten te spreken van bloet der beesten.

Bemerckt, dat alhoewel *Minutius* hier uytdrucke- lijk niet en seyt, dat sekere spijsse by die oude Chri- stenen verboden waren op sonde; hy gheeft het nochtans ghenoech te kennen, als hy het verghieten van menschen-bloedt, stelt neffens het eten van beesten-bloedt.

Den H. Augustinus Anno 420.

Tractatu 73. in Ioannem.

Non quia malum est carne vesci, cum

Niet dat het quaet is/ vleesch te eten; de- wijle

wijle den Apostel / van dese sake sprekende / sepr: Alle schepsel Godts is goedt &c. Maer den selben Apostel sepr: 't is quaet aen den mensch / die dooz ontsichtinghe eet: ende in dien het quaet is den mensch te ontsichten / hoe veel meer ist Godt te vergrammen. Nu op dat wy souden weten / dat het schepsel Godts gheene schult en heeft / maer ve stijfhalfighe onghemoorsaemheyt / ende de ongevehelde begeerlijckheyt / den eersten mensch heeft de doodt ghevonden niet ter oorzaken van een bercken / maer van eene brucht.

Bemerckt, dat *Augustinus* hier met den H Apostel seydt, dat het ghebruyck van goede spijsen quaet is, als het gheschiet met ontsichtinghe der menschen, ofte vergrammen Godts; en dat Godt can vergramt worden, niet om het eten der spijsen, maer om de onghemoorsaemheyt, 't welck hy bevesticht met het exempel van *Adam*, ende *Eva*: waer uyt blijkt dat *Augustinus*, sprekende vande onthoudinghe van sijnen rijt, opentlijck leert, datmen Godt cost vergrammen met sekere spijsen te eten, ende datmen hem cost onghemoorsaem zijn, even als *Adam*, ende *Eva* hadden ghedaen: Maer daer onghemoorsaemheyt is, daer moet ghebodt zijn; daer Godt vergramt wort, daer moet ghesondicht worden: Ergo ten tijde van *Augustinus* wasser ghebodt van sekere spijsen te derven, in dier voeghen dat hy onghemoorsaem was, ende Godt vergramde die dierghelijcke spijsen nuttede.

Concilium Carthaginense IV. Anno 395.

Capite 85.

Dat de ghene die ghedoopt moeten worden / haeren naem gheben / ende als sy nu langh dooz het onthouden van wijn / ende vlesch zijn gheproeft gheweest / dat sy het Doopsel ontfanghen.

Baptizandi nomen suum dent, & diu sub abstinentia vini & carnum examina, baptismum percipiant.